

ÕIGEUSUKIRIKU SALASUSED EHK SAKRAMENDID

Salasused on pühad toimingud, mis oma olemuselt põhinevad Kristuse õpetusel, elul ning ristisurmale järgnenud ülestõusmisel ning toimivad Püha Vaimu Väel ja vahetul osalemisel.

Õigeuskirikus on kasutusel **7 salasust**, mille kaudu inimene on salaruslikus ühenduses Jumala Armuga - ürgvaimse päästva Väega. Sakrament on kahe tegelikkuse lõikepunkt - **see on ajaliku ja igaviku kohtumine.**

Sakramendid erinevad oma olemuselt usulistest tavadest, sest Jumala Vägi tekitab olulise muutuse isikus (objektis), kellele sakramentaalne tegevus on suunatud .

Ristimine on esimene sakrament, millega inimene Ortodoksi kirikus kokku puutub. See on püha toiming, mille käigus sureb inimese ürgpatune loomus ning toimub uuestisünd Pühas Vaimus. Ristitav kastetakse kolm korda vette (või piserdatakse veega) ning loetakse juurdekuuluvad palved. Inimene otseku "pestakse puhtaks ja ehitakse valge vaimuriidega." **Õigeusu Kirik ristib ka lapsi** Kristuse töötuse kohaselt (Lk.18,16). Sellest, et ka apostlid (Kristuse õpilased) terveid peresid ristisid, kõneleb Apostlite Tegude Raamat (Ap.10,47; 16,14-15). Ortodoksi Kirik tunnistab ühte ristimist.

Salvimise sakrament moodustab ristimisega ühe terviku. Salvimisel (mitte segi ajada rooma-katoliku kirikus kasutusel oleva, surijale toimetatava viimse võidmisega) antakse pühitsetud võidega võidmisel inimese meeltele ja ihuliikmetele **Püha Vaimu kaitset.**(Jes.11:2-3) Salvimisega antakse inimesele jõud vastu panna pattudele (=eksitustele), et kinnitada tema elu Kristuses. Salvimisel kasutatakse paljudest ravim- ja lõhnataimedest ning erilisel pühitsemisel valmistatud salvi.

Salvimist toimetatakse ka juhul, kui mõnes teises kristlikus kirikus ristitud inimene soovib liituda õigeuskirikuga.

Püha Õhtusöömaaeg ehk armulaud on keskne ja tähtsaim sakrament, mille läbi inimene võtab vahetult vastu Kristuse. Armulauateenistuse - liturgia - käigus toimub leiva ja viinamarjaveini saladuslik muundumine Kristuse Pühaks Ihuks ja Pühaks Vereks. Armulauast saame osa eksimuste andeksandmiseks, hinge ja ihu terviseks ja igaveseks Eluks (Mt.26,26). Armulauast saavad osa ka väikesed lapsed, kes on saanud ristimise ja salvimise osaliseks.

Armulauast osasaamine ühendab meid Kristusega, kinnitab meis usku ja äratab usujõudu kurja äravõitmiseks meis endis.

Patutunnistuse ehk pihi sakrament on toiming, mille käigus inimene tunnistab siiralt oma eksimused Issandale. Vaimulik on siin vahendajaks - eksimustest vabastajaks on kahetseja siira tahte läbi toimiv püha Vaimu Vägi. (Joh.20:22-23, Mt.18:18).

Patukahetsuse salasus on ülimalt oluline meelega parandusele: tunnistada oma eksimused, tahta otsustavalt parandada oma elu, uskuda Kristusesse ja elada kindlas lootuses Temale.

Vaimulikuks pühitsemise sakramendi käigus toimub vaimuliku (diakoni, preestri, piiskopi) ametisse pühitsemine. Sakramendi toimetab piiskop, piiskopi pühitsemisel kaks või enam piiskoppi. Pühitsuse saavad ka alamdiakonid ning lugejad (Apt.6,6)

Abielu sakrament koosneb kahest osast - **kihlamisest ja laulatamisest**. Tavaliselt toimetatakse need üheaegselt. Sakramendi käigus toimub mehe ja naise pühasse abiellu pühitsemine Jumala ja Kiriku ees. Sakramendi põhimõte on, et abielu on Jumala poolt seatud ja seega püha(1.Mo.1.27 - 28). Jeesus kinnitab siin vana testamendi põhimõtted (Mark.10:5-9). Õigeusu õpetuse järgi on abielu kehtiv surmani ning on lahutatav vaid ühe poole truudusetuse või puudulikkuse tõttu (Mt. 5:31-32).

Kiriku poolt on lubatav ka teine ning äärmisel juhul isegi kolmas abielu, juhul, kui abikaasa on surma läbi lahkunud.

Haige õlitamise sakrament on püha toiming, kus vastset pühitsetud õli ja veiniga toimub haige ihu õlitamine ning mille käigus kutsutakse haigele ravivat Püha Vaimu armu. Sakrament sai alguse apostlitelt, kes said eelnevalt selleks väe Kristuselt ning on pärandanud selle Kirikule. (Mk.6,7-13) Sellest, kuidas õlitamise sakrament toimib kirjutab apostel Jaakobus -Jk.5:14-16.Sakramendi käigus loetakse 7 evangeeliumipeatükki, 7 epistlipeatükki (apostlite raamatutest) 7 palvet ning seejärel toimetatakse 7 õlitamist.

Pühased sakramente võivad toimetada ainult vaimulikud - preestrid ja piiskopid.